

Tweeërlei Reisonimoeting.

ij reisden....

Ik zeg liever niet, waar, noch waarheen, noch wanneer. Want wat ik u vertellen ga, is waar gebeurd; lang genoeg geleden, om er deze publiciteit aan te kunnen geven — maar nog niet lang genoeg geleden, om door nauwkeurige tijds- en plaatsbepalingen gissingen op te wekken, die tot ontdekking der hoofdpersonen van dit verhaal zouden kunnen leiden.

Wij reisden dan. Het was een zonnige zomerdag, en de trein — overvol met vakantie-zoekende reizigers — stoomde langzaam aan bergopwaarts. En steeds verder verwijderden wij ons van de gedrukte, lage luchten, en steeds meer naderden wij ons doel: een liefelijk dorp, hooggelegen op geweldige berghelling, en omringd door trotsche toppen, torsend blinkende gletschers en velden van eeuwige sneeuw.

Het was warm en drukkend en vol in den langen doorlopenden wagen. Hoe schenen de uren te kruipen, die ons nog scheidden van het doel onzer reis; van frissche berglucht en verkwikkenden gletscherwind.

Aan een groot station houdt de trein tien minuten stil. Een onzer gaat op verkenning uit en komt weldra terug met het verblijvend bericht, dat er een nieuwe wagen is aangehaakt, waar nu nog niemand in is.

We laten haar nauwelijks uitpraten. In aller ijil grijpt ieder onzer haar een of twee stuks handbagage, wij snellen den vollen, warmen wagen uit, rennen het station over, en bereiken, wat ons na de hitte en benauwdheid van den vorigen wagen een *eldorado* leek: een bijna nog leegen, eveneens langen, doorlopenden wagen, waar nog weinig menschen en, door het openstaan van alle raampjes, véél frissche, koele lucht was.

De velerlei handbagage werd opgeborgen boven onze hoofden en onder onze banken en wij zetten ons dankbaar neer, om onze reis te vervolgen.

Er komen nu meer reizigers binnen, zetten zich hier en daar neer... ook een jonge dame, die op de bank, naast die, waar ik gezeten was, plaats neemt.

„Behoort deze tasch ook aan u?” vraagt zij mij, op een bruin lederen *city-bag*, die op de plaats tegenover haar staat, wijzend. Ik antwoord ontkennend. Zij herhaalt haar vraag aan eenige andere reizigers. Maar niemand schijnt iets van de tasch te weten.

„Misschien is zij van iemand, die zijn plaats belegd heeft,” pogen wij de jeugdige vraagster te helpen.

Dan zal zij wachten, tot er iemand komt opdagen.

De trein zet zich weer in beweging en de tasch blijft onbeheerd staan. De jonge dame zet de tasch nu onder de bank, en een hoedendoos op de vrijgekomen plaats.

Wij gaan weer praten, dutten of lezen; niemand denkt meer aan de tasch....

De trein vertraagt zijn gang en staat stil. We zijn aan een hoofdstation aangekomen en hebben weer tien minuten oponthoud. Daar wordt de deur van onzen wagen bruusk en wijd geopend, en een klein, dik, rood-harig Joodje stapt binnen. Hij zoekt iets en moppert en is boos. Hij blijkt een reistasch te zoeken.

„O,” zeg ik, hem in zijn eigen taal aansprekend, „zoekt u soms een bruine reistasch? Daar staat er een,” ik wijs onder de bank, „wij wisten niet....”

Maar de man heeft geen geduld mij aan te hooren.

Met woedend gebaar rukt hij de tasch uit haar donkere schuilplaats, en schreeuwt mij toe:

„Hoe komt die tasch hier?” En met nog meer verheffing van stem: „Ha, nu herken ik u! U was tot — — met mij in den wagen, en toen is u er uitgegaan en heeft mijn tasch meegenomen!”

Ik begreep onmiddellijk, dat ik niet met wat men in 't

Engelsch noemt, een *gentleman* te doen had, en dat dus een behoorlijk *gesprek* over de zaak in kwestie een onmogelijkheid zou zijn. Maar hoezeer ook om deze reden zwijgen mij het eenig mogelijke toescheen — begreep ik toch terzelfdertijd, dat 's mans veronderstelling wel waar zou kunnen zijn. Wij waren in zulk een haast overgestapt en wij hadden zooveel handbagage!

Ik antwoordde hem dus, dat het niet onmogelijk was, dat ik of een onzer door de haast van het overstappen, in vergissing zijn tasch hadden meegenomen, en dat ik, voor dat geval, hem ten eerste mijn excuses maakte.

Maar de man was blijkbaar door het missen van zijn tasch in zulk een staat van opwinding geraakt, dat hij blij scheen, iemand gevonden te hebben, tegen wie hij zijn ergernis kon uitrazen.

Hij schreeuwde met de teruggevonden tasch in de hand allerlei beschuldigingen, „en dan nog die brutale houding, om niet eens uw excuses te maken.” Hij zag rood van woede.

Toen hij even zweeg, herhaalde ik, dat ik volstrekt niet wist, wie zijn tasch hier had neergezet, maar dat ik, *voor het geval*, dat ik het mocht gedaan hebben, nog eens mijn excuses maakte, zooals ik reeds gedaan had.

Verscheidene passagiers zaten te lachen, en dit maakte den man steeds woedender. Hij herhaalde op steeds luider toon zijn beschuldiging, ook die van brutaliteit.

Ik nam mij voor, nu niets meer te zeggen.

Toen de wachttijd van den trein om was, ging hij, steeds razende, terug naar zijn eigen wagen.

Bij de volgende halte — een groote stad ditmaal — verscheen hij weer, nog niets gekalmeerd blijkbaar. „En als u nu nog maar uw excuses gemaakt had!” schreeuwde hij.

En ten derde male herhaalde ik toen, wat ik reeds tweemaal gezegd had. Maar hij bleef razen, zooals zulke menschen doen, eindeloos hetzelfde zeggend, op steeds luider toon, in steeds ruwer termen.

Toen antwoordde ik niet meer, vast besloten, verder te zwijgen.

Plotseling dreigt hij: „Ik zal de politie halen,” en rent weg. Even later komt hij terug met den stationschef. „Daar zit zij!” zeide hij, mij met den vinger aanwijzend.

De stationschef vroeg mij uit te stappen. Mijn reisgenooten deden desgelijks.

Buiten den trein gekomen, nam de chef den Jood en mij bij zich. De Jood vertelde hem, dat ik zijn tasch — hij toonde haar — gestolen had en onder de bank verstopt, dat ik pertinent ontkende dat ik 't gedaan had; „en,” voegde hij er aan toe, „er zat nog al duizend gulden in!”

De stationschef vroeg toen, of ik bekende. Ik zeide hem, dat het mogelijk was, dat ik of een van ons reisgezelschap bij vergissing, in de haast van het overstappen, die tasch had meegenomen, maar dat ik er mij niets van herinnerde, en dus op zijn vraag noch neen noch ja kon antwoorden.

De stationschef liet toen den Jood verder reizen, en zeide mij, dat ik blijven moest, en gelastte een zijner ondergeschikten de politie te halen.

Lezeressen onder mijn lezers, kunt gij begrijpen, dat ik als door den grond zonk? Ik kan u niet beschrijven het vreeselijke gevoel van schaamte en schande, dat zich van mij meester maakte, toen ik daar stond aan dat station, publiekelijk gebrandmerkt als een dievegge, wachtende op de politie. Ik kan u niet beschrijven, wat ge als beschaafde vrouw op zulk een oogenblik doormaakt.

Weet ge wanneer ik later met zegen aan deze vreeselijke oogenblikken teruggedacht heb?

Zoo dikwijls ik daarna in den Bijbel las van de gevangenneming en overlevering van onzen Heiland. Want ik had er eigenlijk nooit iets van begrepen, wat dat overleveren aan den rechter, voor Christus, den Heilige en Rechtvaardige, moet geweest zijn. Wij, Christenen, komen zoo hoogst zelden met rechters en politie in aanraking, en het komt schier nooit voor, dat wij onrechtvaardig en publiek veroordeeld worden.

Ik heb er toen iets van ondervonden aan dat station in dat vreemde land, en sinds heb ik altijd met een dieper

inzicht in het lijden van mijn Zaligmaker de geschiedenis van Zijn overlevering en veroordeeling gelezen.

En sinds heb ik God leeren danken voor een reis-ontmoeting, die, op 't oogenblik zelf, mij niets dan een tot nu toe ongekend lijden bracht.

Terwijl ik, aangegaapt door inwoners en vreemdelingen, op den politie-agent wachtte, kwam er een inwoner des lands op mij toe, om mij zijn leedwezen te betuigen, dat mij zóó iets in zijn land overkomen moest.

„Weest u maar blij, dat die man weg is,” zeide hij. „Ik ken dat soort. Hoe minder u er mee te doen heeft, hoe beter. Een inwoner van ons land zou u zoo iets niet aangedaan hebben. Maar er reist nu bij ons van alles rond . . .”

Inmiddels was de politie-agent verschenen. De stationchef nam hem en mij mede naar zijn kamer. De chef vertelde eerst, wat de Jood gezegd had en daarop mocht ik wederom mijn verhaal doen.

De politie-agent vroeg mij mijn handteekening te zetten. Ik deed dit, en verzuidde niet er bij te voegen „dochter van . . .”; tevens zeide ik, dat men informatie betreffende mijn persoon telegrafisch kon inwinnen bij — onzen gezant in de hoofdstad des lands, die mij kende, en dat ik bereid was, te wachten tot zijn antwoord inkwam.

De politie-agent en de stationchef spraken even samen, waarop de agent groette en van 't tooneel verdween. Gronden voor arrestatie achtte hij blijkbaar niet aanwezig.

De stationchef kwam nu naar mij toe, om mij zijn verontschuldiging aan te bieden over wat was voorgevallen.

Ik reikte hem de hand en beloofde, dat ik geen klacht over zijn gedrag zou indienen. Ik kon evenwel niet nalaten er hem op te wijzen, hoe verkeerd hij had gedaan, met mij *alleen* te verbieden verder te reizen. Natuurlijk kon hij het geval in kwestie niet beoordeelen, maar zoo hij de aangeklaagde deed uitstappen, had hij eveneens den aanklager moeten doen uitstappen — zijn fout was, dat hij den Jood vrij uit liet gaan, en voor mij een politie-agent liet halen.

Er zijn er later geweest, die oordeelden dat ik den stationchef wél had moeten aanklagen. Maar ik heb nooit berouw gehad, het niet gedaan te hebben. Zijn houding en de uitdrukking van zijn gezicht overtuigden mij voldoende, dat de man leergeld betaald had. En wie weet, welke gevolgen voor zijn verdere carrière zulk een aanklacht mijnerzijds zou kunnen gehad hebben?

Hiermede neemt de eerste reis-ontmoeting een einde.

De tweede reisontmoeting is van heel anderen aard.

Wij waren dan aangeland op onze berghelling, en genoten van rust, vrijheid en heerlijke berglucht.

Ons hôtél lag vrij op een heuveltje, en had balkons aan alle kanten en op alle verdiepingen.

Ook onze verdieping had een balkon. En daar het 's morgens in de schaduw lag, besloot ik onmiddellijk er iederen morgen een paar uur te gaan zitten werken. Ik was toen juist bezig aan het schrijven van mijn „Een half jaar in Amerika,” en dat ruime, koele balkon met tafel en stoel bood mij in de morgenuren al wat ik wenschen kon.

Den eersten morgen pende ik er lustig op los, toen eensklaps de deur van het balkon geopend werd. Een hoofd verscheen in de deur-opening, ik hoorde „pardon” zeggen, het hoofd verdween weer en de deur werd gesloten.

Den volgenden morgen was ik wat laat. Ik kwam op 't balkon, en zie, daar zat een heer te schrijven.

Nu was 't mijn beurt, om „o, pardon!” te zeggen en te verdwijnen.

Ik begreep, dat ik een mededinger had, en dat 't zaak zou zijn naar den regel: „wie 't eerst komt, 't eerst maalt,” vroeg aan 't werk te tigen.

Zoo deed ik den volgenden morgen dan ook. En zie, na eenigen tijd kwam mijn concurrent aanzetten, om de plaats bezet te vinden en op zijn beurt weer te verdwijnen.

Den vierden morgen wilde het geval, dat wij juist op

't zelfde oogenblik, beide met papier en pen gewapend, voor de balkon-deur stonden.

„O, gaat u er alstublieft van morgen zitten,” zeide hij vriendelijk.

„Ik denk er niet aan,” zeide ik. „Ik heb er gisteren gezeten, en nu is 't weer uw beurt.”

Het was een heer op leeftijd met een bijzonder zachte en ernstige uitdrukking op zijn gezicht, en een lage, welluidende stem.

Hij zweeg even en stond in gepeins verzonken.

„Ziet u,” zeide hij op den langzamen toon van iemand, die een lastig probleem moet oplossen. „Ik vrees, dat de eigenaar van ons hôtél niet geheel in zijn recht was, toen hij mij dit balkon bij onze kamer verhuurde, want ik zie duidelijk, dat het een balkon voor algemeen gebruik is.”

„Heeft u dit balkon gehoord?” riep ik eenigszins beschaamd uit. „Maar dat verandert de heele zaak! En ik maak u ten eerste mijn excuses, dat ik hier ooit gezeten heb! Had u 't mij maar gezegd, ik wist er niets van. Nu heb ik u twee morgens verhinderd hier te werken; het spijt mij heusch vreeselijk.”

Maar de goede man wilde van geen excuses hooren.

„Nee, nee, dáárom vertelde ik het u niet. Ik wilde alleen maar zeggen, dat ik achteraf inziet, dat het een vergissing van den eigenaar moet geweest zijn. Het is een publiek balkon, ziet u, en het zou heel onvriendelijk zijn, er u van te berooven.”

„Maar ik heb er u van beroofd,” riep ik uit. „En natuurlijk heeft u er recht op, als u 't gehoord heeft! Ik beloof u, dat ik hier nooit meer komen zal.”

Maar de man schudde het hoofd als in groot misnoegen.

„Ach, misschien had ik 't u niet moeten vertellen. Maar, ziet u, ik ben predikant en geef een bundel preeken uit, en daarom had ik van te voren aan den eigenaar van 't hôtél geschreven om een kamer met een balkon, dat 's morgens in de schaduw lag en waar ik zou kunnen werken. Maar dit balkon hoort aan de geheele verdieping toe, en ik had het niet mogen huren.”

„Maar de eigenaar had immers het recht het te verhuren,” zeide ik, verbaasd over zijn houding, „en dus is het nu uw balkon. Waarom heeft u mij dit niet dadelijk gezegd den eersten morgen, dat u mij hier vond?”

„Nee, nee, dat zou niet vriendelijk zijn geweest, niet in overeenstemming met de lessen in naastenliefde en zelfverloochening, die ik van mijn Goddelijken Zender ontvangen heb. En heusch, *als* het niet was om die uitgave van mijn preeken, zou ik graag het balkon laten aan u en ieder, die er van gebruik zou willen maken. Het spijt mij, dat ik u iets onaangenaams gezegd heb, en ik hoop, dat ik niet onchristelijk gehandeld heb.”

Er klonk berouw in zijn toon.

„Ik ben ten eerste getroffen door uw vriendelijkheid,” zeide ik bewogen en gaf hem de hand. „Ik ben blij, te hooren, dat u een geloofsgeenoot is, en ook om uw werks wille doet het mij nu leed, u gehinderd te hebben. Ik dank u voor die twee morgens, dat ik uw balkon heb mogen gebruiken en wensch u Gods zegen op uw arbeid. Ik zal wel een ander plekje vinden, om te werken.”

„Nee, nee, u is vriendelijk, om alles zoo op te nemen. Ik vrees, dat ik egoïst en onwellevend geweest ben. Wilt u 't mij vergeven? 't Is alleen om mijn preeken, ziet u.”

Het was den goeden man niet uit 't hoofd te praten. En ik moest al mijn overredingskracht gebruiken om hem mijn belofte te doen aanvaarden, dat ik het balkon voortaan iederen morgen aan hem zou laten.

Met niet veel moeite vond ik voor mijn werk een plekje in den tuin, waar het wel is waar niet zoo rustig, maar toch even koel was. En toen ik opkeek en den predikant op zijn balkon zag zitten schrijven, gingen mijn gedachten onwillekeurig terug naar die andere reisontmoeting van vier dagen geleden . . .

En als zelden zag ik welk een klove er gaapt tusschen de kinderen dezer wereld en de kinderen des Lichts.

H. S. S. K.

Tweeërlei Reisonimoeting.

ij reisden....

Ik zeg liever niet, waar, noch waarheen, noch wanneer. Want wat ik u vertellen ga, is waar gebeurd; lang genoeg geleden, om er deze publiciteit aan te kunnen geven — maar nog niet lang genoeg geleden, om door nauwkeurige tijds- en plaatsbepalingen gissingen op te wekken, die tot ontdekking der hoofdpersonen van dit verhaal zouden kunnen leiden.

Wij reisden dan. Het was een zonnige zomerdag, en de trein — overvol met vakantie-zoekende reizigers — stoomde langzaam aan bergopwaarts. En steeds verder verwijderden wij ons van de gedrukte, lage luchten, en steeds meer naderden wij ons doel: een liefelijk dorp, hooggelegen op geweldige berghelling, en omringd door trotsche toppen, torsend blinkende gletschers en velden van eeuwige sneeuw.

Het was warm en drukkend en vol in den langen doorlopenden wagen. Hoe schenen de uren te kruipen, die ons nog scheidden van het doel onzer reis; van frissche berglucht en verkwikkenden gletscherwind.

Aan een groot station houdt de trein tien minuten stil. Een onzer gaat op verkenning uit en komt weldra terug met het verblijdend bericht, dat er een nieuwe wagen is aangehaakt, waar nu nog niemand in is.

We laten haar nauwelijks uitpraten. In aller ijil grijpt ieder onzer haar een of twee stuks handbagage, wij snellen den vollen, warmen wagen uit, rennen het station over, en bereiken, wat ons na de hitte en benauwdheid van den vorigen wagen een *eldorado* leek: een bijna nog leegen, eveneens langen, doorlopenden wagen, waar nog weinig menschen en, door het openstaan van alle raampjes, véél frissche, koele lucht was.

De velerlei handbagage werd opgeborgen boven onze hoofden en onder onze banken en wij zetten ons dankbaar neer, om onze reis te vervolgen.

Er komen nu meer reizigers binnen, zetten zich hier en daar neer... ook een jonge dame, die op de bank, naast die, waar ik gezeten was, plaats neemt.

„Behoort deze tasch ook aan u?” vraagt zij mij, op een bruin lederen *city-bag*, die op de plaats tegenover haar staat, wijzend. Ik antwoord ontkennend. Zij herhaalt haar vraag aan eenige andere reizigers. Maar niemand schijnt iets van de tasch te weten.

„Misschien is zij van iemand, die zijn plaats belegd heeft,” pogen wij de jeugdige vraagster te helpen.

Dan zal zij wachten, tot er iemand komt opdagen.

De trein zet zich weer in beweging en de tasch blijft onbeheerd staan. De jonge dame zet de tasch nu onder de bank, en een hoedendoos op de vrijgekomen plaats.

Wij gaan weer praten, dutten of lezen; niemand denkt meer aan de tasch....

De trein vertraagt zijn gang en staat stil. We zijn aan een hoofdstation aangekomen en hebben weer tien minuten oponthoud. Daar wordt de deur van onzen wagen bruusk en wijd geopend, en een klein, dik, rood-harig Joodje stapt binnen. Hij zoekt iets en moppert en is boos. Hij blijkt een reistasch te zoeken.

„O,” zeg ik, hem in zijn eigen taal aansprekend, „zoekt u soms een bruine reistasch? Daar staat er een,” ik wijs onder de bank, „wij wisten niet....”

Maar de man heeft geen geduld mij aan te hooren.

Met woedend gebaar rukt hij de tasch uit haar donkere schuilplaats, en schreeuwt mij toe:

„Hoe komt die tasch hier?” En met nog meer verheffing van stem: „Ha, nu herken ik u! U was tot — — met mij in den wagen, en toen is u er uitgegaan en heeft mijn tasch meegenomen!”

Ik begreep onmiddellijk, dat ik niet met wat men in 't

Engelsch noemt, een *gentleman* te doen had, en dat dus een behoorlijk *gesprek* over de zaak in kwestie een onmogelijkheid zou zijn. Maar hoezeer ook om deze reden zwijgen mij het eenig mogelijke toescheen — begreep ik toch terzelfdertijd, dat 's mans veronderstelling wel waar zou kunnen zijn. Wij waren in zulk een haast overgestapt en wij hadden zooveel handbagage!

Ik antwoordde hem dus, dat het niet onmogelijk was, dat ik of een onzer door de haast van het overstappen, in vergissing zijn tasch hadden meegenomen, en dat ik, voor dat geval, hem ten zeerste mijn excuses maakte.

Maar de man was blijkbaar door het missen van zijn tasch in zulk een staat van opwinding geraakt, dat hij blij scheen, iemand gevonden te hebben, tegen wie hij zijn ergernis kon uitrazen.

Hij schreeuwde met de teruggevonden tasch in de hand allerlei beschuldigingen, „en dan nog die brutale houding, om niet eens uw excuses te maken.” Hij zag rood van woede.

Toen hij even zweeg, herhaalde ik, dat ik volstrekt niet wist, wie zijn tasch hier had neergezet, maar dat ik, *voor het geval*, dat ik het mocht gedaan hebben, nog eens mijn excuses maakte, zooals ik reeds gedaan had.

Verscheidene passagiers zaten te lachen, en dit maakte den man steeds woedender. Hij herhaalde op steeds luider toon zijn beschuldiging, ook die van brutaliteit.

Ik nam mij voor, nu niets meer te zeggen.

Toen de wachttijd van den trein om was, ging hij, steeds razende, terug naar zijn eigen wagen.

Bij de volgende halte — een groote stad ditmaal — verscheen hij weer, nog niets gekalmeerd blijkbaar. „En als u nu nog maar uw excuses gemaakt had!” schreeuwde hij.

En ten derde male herhaalde ik toen, wat ik reeds tweemaal gezegd had. Maar hij bleef razen, zooals zulke menschen doen, eindeloos hetzelfde zeggend, op steeds luider toon, in steeds ruwer termen.

Toen antwoordde ik niet meer, vast besloten, verder te zwijgen.

Plotseling dreigt hij: „Ik zal de politie halen,” en rent weg. Even later komt hij terug met den stationschef. „Daar zit zij!” zeide hij, mij met den vinger aanwijzend.

De stationschef vroeg mij uit te stappen. Mijn reisgenooten deden desgelijks.

Buiten den trein gekomen, nam de chef den Jood en mij bij zich. De Jood vertelde hem, dat ik zijn tasch — hij toonde haar — gestolen had en onder de bank verstopt, dat ik pertinent ontkende dat ik 't gedaan had; „en,” voegde hij er aan toe, „er zat nog al duizend gulden in!”

De stationschef vroeg toen, of ik bekende. Ik zeide hem, dat het mogelijk was, dat ik of een van ons reisgezelschap bij vergissing, in de haast van het overstappen, die tasch had meegenomen, maar dat ik er mij niets van herinnerde, en dus op zijn vraag noch neen noch ja kon antwoorden.

De stationschef liet toen den Jood verder reizen, en zeide mij, dat ik blijven moest, en gelastte een zijner ondergeschikten de politie te halen.

Lezeressen onder mijn lezers, kunt gij begrijpen, dat ik als door den grond zonk? Ik kan u niet beschrijven het vreeselijke gevoel van schaamte en schande, dat zich van mij meester maakte, toen ik daar stond aan dat station, publiekelijk gebrandmerkt als een dievegge, wachtende op de politie. Ik kan u niet beschrijven, wat ge als beschaafde vrouw op zulk een oogenblik doormaakt.

Weet ge wanneer ik later met zegen aan deze vreeselijke oogenblikken teruggedacht heb?

Zoo dikwijls ik daarna in den Bijbel las van de gevangenneming en overlevering van onzen Heiland. Want ik had er eigenlijk nooit iets van begrepen, wat dat overleveren aan den rechter, voor Christus, den Heilige en Rechtvaardige, moet geweest zijn. Wij, Christenen, komen zoo hoogst zelden met rechters en politie in aanraking, en het komt schier nooit voor, dat wij onrechtvaardig en publiek veroordeeld worden.

Ik heb er toen iets van ondervonden aan dat station in dat vreemde land, en sinds heb ik altijd met een dieper

inzicht in het lijden van mijn Zaligmaker de geschiedenis van Zijn overlevering en veroordeeling gelezen.

En sinds heb ik God leeren danken voor een reis-ontmoeting, die, op 't oogenblik zelf, mij niets dan een tot nu toe ongekend lijden bracht.

Terwijl ik, aangegaapt door inwoners en vreemdelingen, op den politie-agent wachtte, kwam er een inwoner des lands op mij toe, om mij zijn leedwezen te betuigen, dat mij zóó iets in zijn land overkomen moest.

„Weest u maar blij, dat die man weg is,” zeide hij. „Ik ken dat soort. Hoe minder u er mee te doen heeft, hoe beter. Een inwoner van ons land zou u zoo iets niet aangedaan hebben. Maar er reist nu bij ons van alles rond . . .”

Inmiddels was de politie-agent verschenen. De stationchef nam hem en mij mede naar zijn kamer. De chef vertelde eerst, wat de Jood gezegd had en daarop mocht ik wederom mijn verhaal doen.

De politie-agent vroeg mij mijn handteekening te zetten. Ik deed dit, en verzuidde niet er bij te voegen „dochter van . . .”; tevens zeide ik, dat men informatie betreffende mijn persoon telegrafisch kon inwinnen bij — onzen gezant in de hoofdstad des lands, die mij kende, en dat ik bereid was, te wachten tot zijn antwoord inkwam.

De politie-agent en de stationchef spraken even samen, waarop de agent groette en van 't tooneel verdween. Gronden voor arrestatie achtte hij blijkbaar niet aanwezig.

De stationchef kwam nu naar mij toe, om mij zijn verontschuldiging aan te bieden over wat was voorgevallen.

Ik reikte hem de hand en beloofde, dat ik geen klacht over zijn gedrag zou indienen. Ik kon evenwel niet nalaten er hem op te wijzen, hoe verkeerd hij had gedaan, met mij *alleen* te verbieden verder te reizen. Natuurlijk kon hij het geval in kwestie niet beoordeelen, maar zoo hij de aangeklaagde deed uitstappen, had hij eveneens den aanklager moeten doen uitstappen — zijn fout was, dat hij den Jood vrij uit liet gaan, en voor mij een politie-agent liet halen.

Er zijn er later geweest, die oordeelden dat ik den stationchef wél had moeten aanklagen. Maar ik heb nooit berouw gehad, het niet gedaan te hebben. Zijn houding en de uitdrukking van zijn gezicht overtuigden mij voldoende, dat de man leergeld betaald had. En wie weet, welke gevolgen voor zijn verdere carrière zulk een aanklacht mijnerzijds zou kunnen gehad hebben?

Hiermede neemt de eerste reis-ontmoeting een einde.

De tweede reisontmoeting is van heel anderen aard.

Wij waren dan aangeland op onze berghelling, en genoten van rust, vrijheid en heerlijke berglucht.

Ons hôtél lag vrij op een heuveltje, en had balkons aan alle kanten en op alle verdiepingen.

Ook onze verdieping had een balkon. En daar het 's morgens in de schaduw lag, besloot ik onmiddellijk er iederen morgen een paar uur te gaan zitten werken. Ik was toen juist bezig aan het schrijven van mijn „Een half jaar in Amerika,” en dat ruime, koele balkon met tafel en stoel bood mij in de morgenuren al wat ik wenschen kon.

Den eersten morgen pende ik er lustig op los, toen eensklaps de deur van het balkon geopend werd. Een hoofd verscheen in de deur-opening, ik hoorde „pardon” zeggen, het hoofd verdween weer en de deur werd gesloten.

Den volgenden morgen was ik wat laat. Ik kwam op 't balkon, en zie, daar zat een heer te schrijven.

Nu was 't mijn beurt, om „o, pardon!” te zeggen en te verdwijnen.

Ik begreep, dat ik een mededinger had, en dat 't zaak zou zijn naar den regel: „wie 't eerst komt, 't eerst maalt,” vroeg aan 't werk te tigen.

Zoo deed ik den volgenden morgen dan ook. En zie, na eenigen tijd kwam mijn concurrent aanzetten, om de plaats bezet te vinden en op zijn beurt weer te verdwijnen.

Den vierden morgen wilde het geval, dat wij juist op

't zelfde oogenblik, beide met papier en pen gewapend, voor de balkon-deur stonden.

„O, gaat u er alstublieft van morgen zitten,” zeide hij vriendelijk.

„Ik denk er niet aan,” zeide ik. „Ik heb er gisteren gezeten, en nu is 't weer uw beurt.”

Het was een heer op leeftijd met een bijzonder zachte en ernstige uitdrukking op zijn gezicht, en een lage, welluidende stem.

Hij zweeg even en stond in gepeins verzonken.

„Ziet u,” zeide hij op den langzamen toon van iemand, die een lastig probleem moet oplossen. „Ik vrees, dat de eigenaar van ons hôtél niet geheel in zijn recht was, toen hij mij dit balkon bij onze kamer verhuurde, want ik zie duidelijk, dat het een balkon voor algemeen gebruik is.”

„Heeft u dit balkon gehoord?” riep ik eenigszins beschaamd uit. „Maar dat verandert de heele zaak! En ik maak u ten eerste mijn excuses, dat ik hier ooit gezeten heb! Had u 't mij maar gezegd, ik wist er niets van. Nu heb ik u twee morgens verhinderd hier te werken; het spijt mij heusch vreeselijk.”

Maar de goede man wilde van geen excuses hooren.

„Nee, nee, dáárom vertelde ik het u niet. Ik wilde alleen maar zeggen, dat ik achteraf inziet, dat het een vergissing van den eigenaar moet geweest zijn. Het is een publiek balkon, ziet u, en het zou heel onvriendelijk zijn, er u van te berooven.”

„Maar ik heb er u van beroofd,” riep ik uit. „En natuurlijk heeft u er recht op, als u 't gehoord heeft! Ik beloof u, dat ik hier nooit meer komen zal.”

Maar de man schudde het hoofd als in groot misnoegen.

„Ach, misschien had ik 't u niet moeten vertellen. Maar, ziet u, ik ben predikant en geef een bundel preeken uit, en daarom had ik van te voren aan den eigenaar van 't hôtél geschreven om een kamer met een balkon, dat 's morgens in de schaduw lag en waar ik zou kunnen werken. Maar dit balkon hoort aan de geheele verdieping toe, en ik had het niet mogen huren.”

„Maar de eigenaar had immers het recht het te verhuren,” zeide ik, verbaasd over zijn houding, „en dus is het nu uw balkon. Waarom heeft u mij dit niet dadelijk gezegd den eersten morgen, dat u mij hier vond?”

„Nee, nee, dat zou niet vriendelijk zijn geweest, niet in overeenstemming met de lessen in naastenliefde en zelfverloochening, die ik van mijn Goddelijken Zender ontvangen heb. En heusch, *als* het niet was om die uitgave van mijn preeken, zou ik graag het balkon laten aan u en ieder, die er van gebruik zou willen maken. Het spijt mij, dat ik u iets onaangenaams gezegd heb, en ik hoop, dat ik niet onchristelijk gehandeld heb.”

Er klonk berouw in zijn toon.

„Ik ben ten eerste getroffen door uw vriendelijkheid,” zeide ik bewogen en gaf hem de hand. „Ik ben blij, te hooren, dat u een geloofsgeenoot is, en ook om uw werks wille doet het mij nu leed, u gehinderd te hebben. Ik dank u voor die twee morgens, dat ik uw balkon heb mogen gebruiken en wensch u Gods zegen op uw arbeid. Ik zal wel een ander plekje vinden, om te werken.”

„Nee, nee, u is vriendelijk, om alles zoo op te nemen. Ik vrees, dat ik egoïst en onwellevend geweest ben. Wilt u 't mij vergeven? 't Is alleen om mijn preeken, ziet u.”

Het was den goeden man niet uit 't hoofd te praten. En ik moest al mijn overredingskracht gebruiken om hem mijn belofte te doen aanvaarden, dat ik het balkon voortaan iederen morgen aan hem zou laten.

Met niet veel moeite vond ik voor mijn werk een plekje in den tuin, waar het wel is waar niet zoo rustig, maar toch even koel was. En toen ik opkeek en den predikant op zijn balkon zag zitten schrijven, gingen mijn gedachten onwillekeurig terug naar die andere reisontmoeting van vier dagen geleden . . .

En als zelden zag ik welk een klove er gaapt tusschen de kinderen dezer wereld en de kinderen des Lichts.

H. S. S. K.

Tweeërlei Reisonimoeting.

ij reïden

Ik zeg liever niet, waar, noch waarheen, noch wanneer. Want wat ik u vertellen ga, is waar gebeurd; lang genoeg geleden, om er deze publiciteit aan te kunnen geven — maar nog niet lang genoeg geleden, om door nauwkeurige tijds- en plaatsbepalingen gissingen op te wekken, die tot ontdekking der hoofdpersonen van dit verhaal zouden kunnen leiden.

Wij reïden dan. Het was een zonnige zomerdag, en de trein — overvol met vakantie-zoekende reizigers — stoomde langzaam aan bergopwaarts. En steeds verder verwijderden wij ons van de gedrukte, lage luchten, en steeds meer naderden wij ons doel: een liefelijk dorp, hooggelegen op geweldige berghelling, en omringd door trotsche toppen, tórsend blinkende gletschers en velden van eeuwige sneeuw.

Het was warm en drukkend en vol in den langen doorloopenden wagen. Hoe schenen de uren te kruipen, die ons nog scheidden van het doel onzer reis; van frissche berglucht en verkwikkenden gletscherwind.

Aan een groot station houdt de trein tien minuten stil. Een onzer gaat op verkenning uit en komt weldra terug met het verblijdend bericht, dat er een nieuwe wagen is aangehaakt, waar nu nog niemand in is.

We laten haar nauwelijks uitpraten. In aller ijil grijpt ieder onzer haar een of twee stuks handbagage, wij snellen den vollen, warmen wagen uit, rennen het station over, en bereiken, wat ons na de hitte en benauwdheid van den vorigen wagen een *eldorado* leek: een bijna nog leegen, eveneens langen, doorloopenden wagen, waar nog weinig menschen en, door het openstaan van alle raampjes, véél frissche, koele lucht was.

De velerlei handbagage werd opgeborgen boven onze hoofden en onder onze banken en wij zetten ons dankbaar neer, om onze reis te vervolgen.

Er komen nu meer reizigers binnen, zetten zich hier en daar neer . . . ook een jonge dame, die op de bank, naast die, waar ik gezeten was, plaats neemt.

„Behoort deze tasch ook aan u?” vraagt zij mij, op een bruin lederen *city-bag*, die op de plaats tegenover haar staat, wijzend. Ik antwoord ontkennend. Zij herhaalt haar vraag aan eenige andere reizigers. Maar niemand schijnt iets van de tasch te weten.

„Misschien is zij van iemand, die zijn plaats belegd heeft,” pogen wij de jeugdige vraagster te helpen.

Dan zal zij wachten, tot er iemand komt opdagen.

De trein zet zich weer in beweging en de tasch blijft onbeheerd staan. De jonge dame zet de tasch nu onder de bank, en een hoedendoos op de vrijgekomen plaats.

Wij gaan weer praten, dutten of lezen; niemand denkt meer aan de tasch

De trein vertraagt zijn gang en staat stil. We zijn aan een hoofdstation aangekomen en hebben weer tien minuten oponthoud. Daar wordt de deur van onzen wagen bruusk en wijd geopend, en een klein, dik, rood-harig Joodje stapt binnen. Hij zoekt iets en moppert en is boos. Hij blijkt een reïstasch te zoeken.

„O,” zeg ik, hem in zijn eigen taal aansprekend, „zoekt u soms een bruine reïstasch? Daar staat er een,” ik wijs onder de bank, „wij wisten niet”

Maar de man heeft geen geduld mij aan te hooren.

Met woedend gebaar rukt hij de tasch uit haar donkere schuifplaats, en schreeuwt mij toe:

„Hoe komt die tasch hier?” En met nog meer verheffing van stem: „Ha, nu herken ik u! U was tot — — met mij in den wagen, en toen is u er uitgegaan en heeft mijn tasch meegenomen!”

Ik begreep onmiddellijk, dat ik niet met wat men in 't

Engelsch noemt, een *gentleman* te doen had, en dat dus een behoorlijk *gesprek* over de zaak in kwestie een onmogelijkheid zou zijn. Maar hoezeer ook om deze reden zwijgen mij het eenig mogelijke toescheen — begreep ik toch terzelfdertijd, dat 's mans veronderstelling wel waar zou kunnen zijn. Wij waren in zulk een haast overgestapt en wij hadden zooveel handbagage!

Ik antwoordde hem dus, dat het niet onmogelijk was, dat ik of een onzer door de haast van het overstappen, in vergissing zijn tasch hadden meegenomen, en dat ik, voor dat geval, hem ten eerste mijn excuses maakte.

Maar de man was blijkbaar door het missen van zijn tasch in zulk een staat van opwinding geraakt, dat hij blij scheen, iemand gevonden te hebben, tegen wie hij zijn ergernis kon uitrazen.

Hij schreeuwde met de teruggevonden tasch in de hand allerlei beschuldigingen, „en dan nog die brutale houding, om niet eens uw excuses te maken.” Hij zag rood van woede.

Toen hij even zweeg, herhaalde ik, dat ik volstrekt niet wist, wie zijn tasch hier had neergezet, maar dat ik, *voor het geval*, dat ik het mocht gedaan hebben, nog eens mijn excuses maakte, zooals ik reeds gedaan had.

Verscheidene passagiers zaten te lachen, en dit maakte den man steeds woedender. Hij herhaalde op steeds luider toon zijn beschuldiging, ook die van brutaliteit.

Ik nam mij voor, nu niets meer te zeggen.

Toen de wachttijd van den trein om was, ging hij, steeds razende, terug naar zijn eigen wagen.

Bij de volgende halte — een groote stad ditmaal — verscheen hij weer, nog niets gekalmeerd blijkbaar. „En als u nu nog maar uw excuses gemaakt had!” schreeuwde hij.

En ten derde male herhaalde ik toen, wat ik reeds tweemaal gezegd had. Maar hij bleef razen, zooals zulke menschen doen, eindeloos hetzelfde zeggend, op steeds luider toon, in steeds ruwer termen.

Toen antwoordde ik niet meer, vast besloten, verder te zwijgen.

Plotseling dreigt hij: „Ik zal de politie halen,” en rent weg. Even later komt hij terug met den stationschef. „Daar zit zij!” zeide hij, mij met den vinger aanwijzend.

De stationschef vroeg mij uit te stappen. Mijn reisgenooten deden desgelijks.

Buiten den trein gekomen, nam de chef den Jood en mij bij zich. De Jood vertelde hem, dat ik zijn tasch — hij toonde haar — gestolen had en onder de bank verstopt, dat ik pertinent ontkende dat ik 't gedaan had; „en,” voegde hij er aan toe, „er zat nog al duizend gulden in!”

De stationschef vroeg toen, of ik bekende. Ik zeide hem, dat het mogelijk was, dat ik of een van ons reisgezelschap bij vergissing, in de haast van het overstappen, die tasch had meegenomen, maar dat ik er mij niets van herinnerde, en dus op zijn vraag noch neen noch ja kon antwoorden.

De stationschef liet toen den Jood verder reizen, en zeide mij, dat ik blijven moest, en gelastte een zijner ondergeschikten de politie te halen.

Lezeressen onder mijn lezers, kunt gij begrijpen, dat ik als door den grond zonk? Ik kan u niet beschrijven het vreeselijke gevoel van schaamte en schande, dat zich van mij meester maakte, toen ik daar stond aan dat station, publiekelijk gebrandmerkt als een dievegge, wachtende op de politie. Ik kan u niet beschrijven, wat ge als beschaafde vrouw op zulk een oogenblik doormaakt.

Weet ge wanneer ik later met zegen aan deze vreeselijke oogenblikken teruggedacht heb?

Zoo dikwijls ik daarna in den Bijbel las van de gevangenneming en overlevering van onzen Heiland. Want ik had er eigenlijk nooit iets van begrepen, wat dat overleveren aan den rechter, voor Christus, den Heilige en Rechtvaardige, moet geweest zijn. Wij, Christenen, komen zoo hoogst zelden met rechters en politie in aanraking, en het komt schier nooit voor, dat wij onrechtvaardig en publiek veroordeeld worden.

Ik heb er toen iets van ondervonden aan dat station in dat vreemde land, en sinds heb ik altijd met een dieper

inzicht in het lijden van mijn Zaligmaker de geschiedenis van Zijn overlevering en veroordeeling gelezen.

En sinds heb ik God leeren danken voor een reis-ontmoeting, die, op 't oogenblik zelf, mij niets dan een tot nu toe ongekend lijden bracht.

Terwijl ik, aangegaapt door inwoners en vreemdelingen, op den politie-agent wachtte, kwam er een inwoner des lands op mij toe, om mij zijn leedwezen te betuigen, dat mij zóó iets in zijn land overkomen moest.

„Weest u maar blij, dat die man weg is,” zeide hij. „Ik ken dat soort. Hoe minder u er mee te doen heeft, hoe beter. Een inwoner van ons land zou u zoo iets niet aangedaan hebben. Maar er reist nu bij ons van alles rond . . .”

Inmiddels was de politie-agent verschenen. De stationchef nam hem en mij mede naar zijn kamer. De chef vertelde eerst, wat de Jood gezegd had en daarop mocht ik wederom mijn verhaal doen.

De politie-agent vroeg mij mijn handteekening te zetten. Ik deed dit, en verzuidde niet er bij te voegen „dochter van . . .”; tevens zeide ik, dat men informatie betreffende mijn persoon telegrafisch kon inwinnen bij — onzen gezant in de hoofdstad des lands, die mij kende, en dat ik bereid was, te wachten tot zijn antwoord inkwam.

De politie-agent en de stationchef spraken even samen, waarop de agent groette en van 't tooneel verdween. Gronden voor arrestatie achtte hij blijkbaar niet aanwezig.

De stationchef kwam nu naar mij toe, om mij zijn verontschuldiging aan te bieden over wat was voorgevallen.

Ik reikte hem de hand en beloofde, dat ik geen klacht over zijn gedrag zou indienen. Ik kon evenwel niet nalaten er hem op te wijzen, hoe verkeerd hij had gedaan, met mij *alleen* te verbieden verder te reizen. Natuurlijk kon hij het geval in kwestie niet beoordeelen, maar zoo hij de aangeklaagde deed uitstappen, had hij eveneens den aanklager moeten doen uitstappen — zijn fout was, dat hij den Jood vrij uit liet gaan, en voor mij een politie-agent liet halen.

Er zijn er later geweest, die oordeelden dat ik den stationchef wél had moeten aanklagen. Maar ik heb nooit berouw gehad, het niet gedaan te hebben. Zijn houding en de uitdrukking van zijn gezicht overtuigden mij voldoende, dat de man leergeld betaald had. En wie weet, welke gevolgen voor zijn verdere carrière zulk een aanklacht mijnerzijds zou kunnen gehad hebben?

Hiermede neemt de eerste reis-ontmoeting een einde.

De tweede reisontmoeting is van heel anderen aard.

Wij waren dan aangeland op onze berghelling, en genoten van rust, vrijheid en heerlijke berglucht.

Ons hôtél lag vrij op een heuveltje, en had balkons aan alle kanten en op alle verdiepingen.

Ook onze verdieping had een balkon. En daar het 's morgens in de schaduw lag, besloot ik onmiddellijk er iederen morgen een paar uur te gaan zitten werken. Ik was toen juist bezig aan het schrijven van mijn „Een half jaar in Amerika,” en dat ruime, koele balkon met tafel en stoel bood mij in de morgenuren al wat ik wenschen kon.

Den eersten morgen pende ik er lustig op los, toen eensklaps de deur van het balkon geopend werd. Een hoofd verscheen in de deur-opening, ik hoorde „pardon” zeggen, het hoofd verdween weer en de deur werd gesloten.

Den volgenden morgen was ik wat laat. Ik kwam op 't balkon, en zie, daar zat een heer te schrijven.

Nu was 't mijn beurt, om „o, pardon!” te zeggen en te verdwijnen.

Ik begreep, dat ik een mededinger had, en dat 't zaak zou zijn naar den regel: „wie 't eerst komt, 't eerst maalt,” vroeg aan 't werk te tigen.

Zoo deed ik den volgenden morgen dan ook. En zie, na eenigen tijd kwam mijn concurrent aanzetten, om de plaats bezet te vinden en op zijn beurt weer te verdwijnen.

Den vierden morgen wilde het geval, dat wij juist op

't zelfde oogenblik, beide met papier en pen gewapend, voor de balkon-deur stonden.

„O, gaat u er alstublieft van morgen zitten,” zeide hij vriendelijk.

„Ik denk er niet aan,” zeide ik. „Ik heb er gisteren gezeten, en nu is 't weer uw beurt.”

Het was een heer op leeftijd met een bijzonder zachte en ernstige uitdrukking op zijn gezicht, en een lage, welluidende stem.

Hij zweeg even en stond in gepeins verzonken.

„Ziet u,” zeide hij op den langzamen toon van iemand, die een lastig probleem moet oplossen. „Ik vrees, dat de eigenaar van ons hôtél niet geheel in zijn recht was, toen hij mij dit balkon bij onze kamer verhuurde, want ik zie duidelijk, dat het een balkon voor algemeen gebruik is.”

„Heeft u dit balkon gehoord?” riep ik eenigszins beschaamd uit. „Maar dat verandert de heele zaak! En ik maak u ten eerste mijn excuses, dat ik hier ooit gezeten heb! Had u 't mij maar gezegd, ik wist er niets van. Nu heb ik u twee morgens verhinderd hier te werken; het spijt mij heusch vreeselijk.”

Maar de goede man wilde van geen excuses hooren.

„Nee, nee, dáárom vertelde ik het u niet. Ik wilde alleen maar zeggen, dat ik achteraf inziet, dat het een vergissing van den eigenaar moet geweest zijn. Het is een publiek balkon, ziet u, en het zou heel onvriendelijk zijn, er u van te berooven.”

„Maar ik heb er u van beroofd,” riep ik uit. „En natuurlijk heeft u er recht op, als u 't gehoord heeft! Ik beloof u, dat ik hier nooit meer komen zal.”

Maar de man schudde het hoofd als in groot misnoegen.

„Ach, misschien had ik 't u niet moeten vertellen. Maar, ziet u, ik ben predikant en geef een bundel preeken uit, en daarom had ik van te voren aan den eigenaar van 't hôtél geschreven om een kamer met een balkon, dat 's morgens in de schaduw lag en waar ik zou kunnen werken. Maar dit balkon hoort aan de geheele verdieping toe, en ik had het niet mogen huren.”

„Maar de eigenaar had immers het recht het te verhuren,” zeide ik, verbaasd over zijn houding, „en dus is het nu uw balkon. Waarom heeft u mij dit niet dadelijk gezegd den eersten morgen, dat u mij hier vond?”

„Nee, nee, dat zou niet vriendelijk zijn geweest, niet in overeenstemming met de lessen in naastenliefde en zelfverloochening, die ik van mijn Goddelijken Zender ontvangen heb. En heusch, *als* het niet was om die uitgave van mijn preeken, zou ik graag het balkon laten aan u en ieder, die er van gebruik zou willen maken. Het spijt mij, dat ik u iets onaangenaams gezegd heb, en ik hoop, dat ik niet onchristelijk gehandeld heb.”

Er klonk berouw in zijn toon.

„Ik ben ten eerste getroffen door uw vriendelijkheid,” zeide ik bewogen en gaf hem de hand. „Ik ben blij, te hooren, dat u een geloofsgeenoot is, en ook om uw werks wille doet het mij nu leed, u gehinderd te hebben. Ik dank u voor die twee morgens, dat ik uw balkon heb mogen gebruiken en wensch u Gods zegen op uw arbeid. Ik zal wel een ander plekje vinden, om te werken.”

„Nee, nee, u is vriendelijk, om alles zoo op te nemen. Ik vrees, dat ik egoïst en onwellevend geweest ben. Wilt u 't mij vergeven? 't Is alleen om mijn preeken, ziet u.”

Het was den goeden man niet uit 't hoofd te praten. En ik moest al mijn overredingskracht gebruiken om hem mijn belofte te doen aanvaarden, dat ik het balkon voortaan iederen morgen aan hem zou laten.

Met niet veel moeite vond ik voor mijn werk een plekje in den tuin, waar het wel is waar niet zoo rustig, maar toch even koel was. En toen ik opkeek en den predikant op zijn balkon zag zitten schrijven, gingen mijn gedachten onwillekeurig terug naar die andere reisontmoeting van vier dagen geleden . . .

En als zelden zag ik welk een klove er gaapt tusschen de kinderen dezer wereld en de kinderen des Lichts.

H. S. S. K.